

Θεωρία να φύγουμε Βιβλία για δυνατούς λύτες

Φιλοσοφικές θεωρίες για ανθρώπους και βιβλία που χάσαμε και κερδίσαμε για πάντα

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟΣΕΣ ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ για τον θάνατο ενός ποπ ειδώλου δεν μπορείς παρά να μην αναρωτιέσαι τι στο καλό τι συμβαίνει όταν πέσει για πάντα ο κύβος, δηλαδή όταν έρθει κανείς αντιμέτωπος με το αναπόφευκτο τέλος. Σε τέτοιες περιπτώσεις τα υπαρξιακά ερωτήματα για την ουσία της ζωής και τον φόβο του θανάτου λειτουργούν ως αυτόματο αντανάκλαστικό. Από τη στιγμή που ο άνθρωπος αντικρίνει τον θάνατο έρχεται αντιμέτωπος με τη ζωή, αναρωπιέται πάνω στην ουσία της - η απαρχή κάθε φιλοσοφικού στοχασμού. Ο Κικέρωνας έλεγε ότι «το φιλοσοφείν δεν είναι παρά μελέτη θανάτου», μια φράση που θα ασπάζονταν οι περισσότεροι φιλόσοφοι, όπως ο Σάιμον Κρίτολντ, ο οποίος επανέρχεται με «**Το βιβλίο των νεκρών φιλοσόφων**» (Πατάκης). Εδώ ο Κρίτολντ καταφέρνει κάτι σχεδόν αδιάντητο: να γράψει για τον θάνατο με τρόπο διασκεδαστικό και ευχάριστο και με πένα που σε κερδίζει από την πρώτη σελίδα. Κεφάλαια του τύπου «το να πεθαίνεις γελώντας» και «Πολλοί τελειώς Γερμανοί μερικοί όχι και τόσο» δίνουν το στίγμα μιας ανένταχτης και παιγιώ-

δους γραφής που σαρώνει όλη την ιστορία και την ουσία της φιλοσοφίας με συνέπεια και ακρίβεια. Ξεκινώντας από την αρχή ότι οι πιο γνωστοί φιλόσοφοι πέθαναν με τρόπο ανάλογο της θεωρίας του ο Κρίτολντ διαμορφώνει το σκηνικό μιας φιλοσοφικής ενατένισης που ορίζει ότι «όποιος έμαθε να πεθαίνει έμαθε να είναι δούλος».

Ουσιαστικά δηλαδή η συνειδητοποίηση της απώλειας ταυτίζεται με μια αίσθηση ελευθερίας, κάτι που φαίνεται να είχε στον νου του και ο Στιούαρτ Κέλι. Ο γνωστός κριτικός λογοτεχνίας έγραψε «**Το βιβλίο των χαμένων βιβλίων**» (Πατάκης), μια αριστουργηματική μελέτη για την «ιστορία των σπουδαίων βιβλίων που δεν θα διαβάσουμε ποτέ» αλλά και για το προφίλ συγγραφέων όπως ο Σαίξπηρ, για τους οποίους διαθέτουμε ελάχιστα ή καθόλου βιογραφικά στοιχεία. Στο στόχαστρο του ντετέκτιβ-κριτικού εντοπίζονται ονόματα όπως αυτά των Ομήρου, Κομφούκιου, Αριστοφάνη, Ευριπίδη αλλά και λόρδου Βύρωνα, Χάινριχ Χάινε, Εζρα Πάουντ και Σίλβια Πλαθ. Αλλά μακάρι να γίνει η «μαύρη φράση σου το σύνθημα να φύγεις».